

Slavko Krajnc

Cerkev pred izzivi globalizacije – teološki tečaj 2003

V duhu pastoralne konstitucije o Cerkvi v sedanjem svetu je »Cerkev v vsakem času dolžna preiskovati znamenja časov in jih razlagati v luči evangelija. Še nikdar ni bilo človeškemu rodu na voljo toliko bogastva in tolikšne gospodarske moči, pa kljub temu še ogromen del prebivalcev naše zemlje mučita lakota ter pomanjkanje« (CS 4). In ker se svet danes z veliko intenzivnostjo globalizira, kar je gotovo pozitivno, četudi je v tem procesu veliko slabega, se je zdelo profesorjem TEOF ne le umestno, ampak nujno potrebno, da se duhovniki, kot tudi drugi pastoralni delavci ter izobraženci, seznanimo z zakonitostmi globalizacijskega procesa, predvsem pa, da si jasneje ustvarimo pogled Cerkev na te družbene procese. Zato smo dali letošnjemu teološkemu simpoziju, ki je že sedemintrideseti po vrsti, naslov *Cerkev pred izzivi globalizacije*.

Naloga vsake družbe je, da skrbi za povezovanje, izmenjavo, zagotavljanje enakih pravic in pogojev za vse, izobraževanje, prehrano, zdravstvo in svobodno izražanje misli. S tem vstopa vsaka družba nujno v globalizacijske procese, to je globalno sodelovanje, ki vse prevečkrat prinaša tudi negativne posledice, naj bo na ekonomskem, kot tudi družbenem področju. V globalizirani družbi so vse rase, kulture in vere relativne in poenotene v demokratičnih pravilih.

Nasproti globalizacijskim procesom stoji Cerkev s svojo izkušnjo globalizacije, s katero je oznanjevala evangelij ne le eni skupini, temveč vsemu svetu. Niti različnost jezikov in obredov ni bila ovira za globalizacijo oznanila. Množili so se bogoslužni jeziki in obredne posebnosti, ki so se z inkulturacijo zakoreninile v najrazličnejše kulture. Tako je Cerkev v uresničevanju svojega poslanstva gradila vzorec vesoljnega občestva, ki spoštuje individualnost posameznika. Na podlagi svojih izkušenj lahko Cerkev tudi danes ponuditi ustrezen odgovor na mnogotere pojave današnjih globalizacijskih procesov.

Simpozij Cerkev pred izzivi globalizacije je potekal 23. aprila v dvorani TEOF v Ljubljani. Po uvodnih pesmih zbora ljubiteljev koralnega petja na TEOF pod vodstvom stolnega organista g. Gregorja Klanjčiča, ki je zapel koralno pesem *Victimae pascali* in večglasno

Angelus Domini, ter po pozdravu dekana TEOF prof. dr. Slavka Snoja se je zvrstilo 12 predavateljev s kratkim referatom, naslednji dan pa so predavali po trije predavatelji v Vipavi, Mariboru in Celju, 25. aprila pa še v Murski Soboti. Vseh udeležencev simpozija (škofov, duhovnikov, redovnikov in laikov) je bilo 295.

O globalizaciji je spregovorilo kar 13 predavateljev, vsak s svojega zornega kota.

Prof. dr. *Janez Juhant* je predstavil vlogo Cerkve v globaliziranem svetu v času moderne in postmoderne, s poudarkom, kako je Cerkev primerna globalna ustanova, ki je potrebna nenehnih sprememb in reform v luči evangelija.

Prof. dr. *Metod Benedik* je predstavil globalizacijske zahteve v Cerkvi kot trajno sestavino krščanskega izročila, saj je Cerkev kot vesoljni zakrament odrešenja že po svoji naravi globalizirana in globalizacijska.

Prof. dr. *Borut Košir* je orisal Cerkev kot primer globaliziranega pravnega reda, saj je kot pravni sistem znamenje harmonije med vesoljnimi pravili in območnimi zakoni, ki oblikujejo delovanje posameznih delnih Cerkva.

Prof. dr. *Drago Ocvirk* se je osredotočil na zahteve globalizacije v islamskem svetu in nakazal nekatere težave, s katerimi se srečuje sodobni islam. Med mnogimi težavami so tudi moderne vrednote, kot so demokratična in nacionalna država ter povzdigovanje posameznika in njegovih pravic nad skupinske ali božje pravice.

Minister za evropske zadeve, dr. *Janez Potočnik* nam je posredoval podobo sedanjih evropskih globalizacijskih zahtev in naša prilagajanja Evropski uniji v zagotavljanju stabilnosti, varnosti, blaginje in vrednot. Na žalost predavanja nismo dobili za objavo.

Prof. dr. *Ivan Štuhec* je ob vprašanju »Ali je svetovni etos rešitev globalizacijskih vprašanj?« govoril o procesu globalizacije kot zlitju različnih nazorov, ki so navzoči, odkar človek oblikuje oziroma ustvarja zgodovino. Globalizacija se kaže kot komunikacija med univerzalnim in partikularnim. Potrebno je upoštevati njeno kompleksnost in jo ustrezno na različnih nivojih z različnimi sredstvi usmerjati. Posebej zanimivi so izzivi za Slovenijo, še posebej predlog projekta »globalne solidarnosti izmenjave darov«. Takšne vrednote je nujno treba izpostaviti, kajti »Evropa brez vrednot lahko rodi le socialno katastrofo.«

Prof. dr. *Vinko Škafar* je spregovoril o mestu in pomenu eklezialnih gibanj v času globalizacije in ugotavljal, da so današnja eklezialna gibanja upanje Cerkve na začetku tretjega tisočletja. Posamezna eklezialna gibanja lahko odigrajo pomembno vlogo evangelizacije v procesu pozitivne globalizacije tako na ravni vesoljne Cerkve kot v krajevnih Cerkvah.

Prof. dr. *Jože Krašovec* je v razpravi *Ontološke osnove globalizacije in etike* poskusil primerjalno sintetično presoditi postavke judovsko-krščanske civilizacije, ki predstavlja najbolj celovito duhovno globalizacijsko silo.

Doc. dr. *Maksimilijan Matjaž* je na podlagi globalizacijskih zahtev v Svetem pismu in teologiji osvetlil sodobne globalizacijske pojave s principi Božjega kraljestva. Kristusova enkratnost in univerzalnost je lahko tudi danes najmočnejša globalizacijska sila, ki presega delitve in prerašča meje, človeku in družbi pa omogoča zorenje v pristni individualnosti.

As. dr. *Silvester Fabijan* je v svoji razpravi zarisal globalizacijske razsežnosti liturgične obrednosti, in sicer skozi prikaz dejavnikov, ki so v različnih zgodovinskih obdobjih vplivali na globalizacijo liturgičnih obredov. Posebej se je ustavil ob duhovno-liturgičnih globalizacijskih in antiglobalizacijskih zahtevah liturgične obrednosti.

As. dr. *Miran Špelič* je v svoji razpravi pod nenavadnim naslovom *Ali se je cerkvenim očetom kaj sanjalo o globalizaciji?* predstavil zanimive izkušnje Cerkve iz časa Svetih očetov, ki so nam lahko šola, kako se izognemo pastem, obenem pa izkoristimo možnosti, ki jih ponuja današnja globalizacija.

Doc. dr. *Bogdan Dolenc* je predstavil fundamentalizem ki ej lahko navzoč v vseh religijah, svetovnih nazorih in političnih usmeritvah. Posebej pa se je osredotočil na fundamentalizem v islamskem svetu, ki je zanj še posebej dovzeten in ki v svoji teologiji ni doživel nikakršne inkulturacije.

Doc. dr. *Avguštin Lah* je v razpravi pod naslovom *Kakšne šanse ima v globaliziranem svetu krščansko pojmovanje Boga in človeka*, postavil Boga kot središče in temelj procesa globalizacije sveta, saj je Bog uresničenje občestva in tako temelj vsakega občestva. Da bi proces globalizacije postal počlovečujoč, lahko krščanstvo prispeva s svojim trinitarnim pojmovanjem Boga, ki je v popolnosti uresničeno občestvo oseb, ter s pogledom na človeka, ki je Božja podoba in Božji otrok.

Doc. dr. Stanko Gerjolj je v svojem prispevku nakazal nekatere temeljne psihološke in pedagoške izzive, ki jih Cerkev srečuje pri opravljanju vzgojnega in oznanjevalnega poslanstva.

Doc. dr. Slavko Krajnc,
voditelj komisije za pripravo teološkega simpozija na TEOF